Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0159

Wdrażanie i realizacja celów zrównoważonego rozwoju w perspektywie Forum Politycznego Wysokiego Szczebla w 2025 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju w perspektywie Forum Politycznego Wysokiego Szczebla w 2025 r. (2025/2014(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 3 ust. 5 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 13 i art. 208 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.[1],

– uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamentu Europejskiego i Komisji z dnia 30 czerwca 2017 r. pt. „Nowy europejski konsensus w sprawie rozwoju – Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”[2],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie działań następczych w związku z europejską inicjatywą obywatelską Right2Water[3] oraz swoją rezolucję z dnia 5 października 2022 r. w sprawie dostępu do wody jako prawa człowieka – wymiar zewnętrzny[4],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie

---

1 Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 Dz.U. C 210 z 30.6.2017, s. 1.
3 Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 99.
4 Dz.U. C 132 z 14.4.2023, s. 54.

alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej[1],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030: przywracanie przyrody do naszego życia[2],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie planu działania UE na rzecz gospodarki społecznej[3],

– uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie promowania gospodarki społecznej i solidarnej na rzecz zrównoważonego rozwoju,

– uwzględniając rezolucję Międzynarodowej Organizacji Pracy w sprawie godnej pracy i gospodarki opiekuńczej, przyjętą 14 czerwca 2024 r. na 112. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy,

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2022 r. sprawie rozwiązania kwestii bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się[4],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie przyszłej europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju[5],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie spójności polityki na rzecz rozwoju[6],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 czerwca 2023 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju[7],

– uwzględniając swoje zalecenie dla Rady z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie priorytetów UE na 69. sesję Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet[8],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie zapisania prawa do aborcji w Karcie praw podstawowych UE[9],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie

---

1 Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 28.
2 Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.
3 Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 171.
4 Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 149.
5 Dz.U. C 167 z 11.5.2023, s. 57.
6 Dz.U. C, C/2023/398, 23.11.2023, ELI: : http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
7 Dz.U. C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
8 Dz.U. C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.
9 Dz.U. C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

sytuacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tej dziedzinie w UE w kontekście zdrowia kobiet[1] ,

– uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 18 listopada 2020 r. zatytułowany „Delivering on the UN's Sustainable Development Goals – A comprehensive approach" [Realizacja celów zrównoważonego rozwoju ONZ – podejście kompleksowe] (SWD(2020)0400 final),

– uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 3 listopada 2021 r. zatytułowany „Better Regulation Guidelines" [Wytyczne dotyczące lepszego stanowienia prawa] (SWD(2021)0305) oraz zestaw narzędzi służących lepszemu stanowieniu prawa z lipca 2023 r.,

– uwzględniając objęcie celów zrównoważonego rozwoju ramowymi zasadami lepszego stanowienia prawa, w tym komunikat Komisji z dnia 29 kwietnia 2021 r. pt. „Lepsze stanowienie prawa: połączenie sił na rzecz stanowienia lepszego prawa" (COM(2021)0219),

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po 2015 r.,

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 24 października 2019 r. na temat gospodarki dobrobytu[2] oraz konkluzje Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie priorytetów UE na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas 79. sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, wrzesień 2024 r. – wrzesień 2025 r.,

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 22 czerwca 2021 r. pt. „Kompleksowe podejście do przyspieszenia wdrażania oenzetowskiej agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – lepsze odbudowanie po kryzysie związanym z COVID-19",

– uwzględniając zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju,

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 21 czerwca 2022 r. pt. „Transformacyjna rola edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa jako narzędzia o zasadniczym znaczeniu dla osiągania celów zrównoważonego rozwoju",

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie celów pomocy rozwojowej UE,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. pt.

---

1 Dz.U. C 81 z 18.2.2022, s. 43.
2 Dz.U. C 400 z 26.11.2019, s. 9.

„Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2020 r. pt. „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 maja 2021 r. zatytułowany „Droga do zdrowej planety dla wszystkich – Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby” (COM(2021)0400) wraz z załącznikami,

– uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska i Wspólnego Centrum Badawczego Komisji z dnia 3 marca 2025 r. pt. „Zero pollution monitoring and outlook 2025” [Monitorowanie i prognozy eliminacji zanieczyszczeń na 2025 r.],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie godnej pracy na całym świecie na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i trwałej odbudowy (COM(2022)0066),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 marca 2024 r. pt. „Zarządzanie ryzykiem klimatycznym – ochrona obywateli i dobrobytu” (COM(2024)0091),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 lutego 2025 r. pt. „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji” (COM(2025)0085),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 marca 2025 r. pt. „Plan działania na rzecz praw kobiet” (COM(2025)0097),

– uwzględniając pisma określające zadania skierowane przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen do 26 komisarzy europejskich,

– uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska z dnia 4 grudnia 2019 r. pt. „Środowisko Europy 2020 – stan i prognozy: wiedza na rzecz transformacji w kierunku zrównoważonej Europy”,

– uwzględniając strategię UE w dziedzinie zdrowia na świecie,

– uwzględniając trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci (GAP III),

– uwzględniając unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030,

– uwzględniając europejską strategię w dziedzinie opieki,

– uwzględniając pierwszy dobrowolny przegląd realizacji celów zrównoważonego rozwoju, przedstawiony przez UE Organizacji Narodów Zjednoczonych 19 lipca 2023 r.,

– uwzględniając sprawozdanie monitorujące Eurostatu za 2024 r. dotyczące postępów w kierunku osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju w kontekście UE, opublikowane 18 czerwca 2024 r.,

– uwzględniając opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 19 września 2018 r. pt. „Odpowiednie wskaźniki do oceny celów zrównoważonego rozwoju – wkład społeczeństwa obywatelskiego”, z 30 października 2019 r. pt. „Aby nikt nie pozostał w tyle – realizacja programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030” oraz z 8 grudnia 2021 r. pt. „Odnowiona strategia zrównoważonego finansowania”,

– uwzględniając rezolucję ONZ 70/1 zatytułowaną „Przekształcamy nasz świat – agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” (agenda 2030), przyjętą 25 września 2015 r. w Nowym Jorku podczas szczytu ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju, w której ustanowiono cele zrównoważonego rozwoju,

– uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) z uwzględnieniem młodzieży,

– uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej oraz Globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu uzgodnione na 15. posiedzeniu konferencji stron tej konwencji,

– uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (CRPD) oraz strategię UE na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030,

– uwzględniając ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, przyjęte dnia 18 marca 2015 r. przez państwa członkowskie ONZ podczas trzeciej światowej konferencji ONZ w sprawie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi,

– uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienie paryskie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron UNFCCC (COP21) w dniu 12 grudnia 2015 r.,

– uwzględniając ustanowioną przez ONZ dekadę nauki o oceanach na rzecz zrównoważonego rozwoju (2021–2030),

– uwzględniając zobowiązanie z Buenos Aires, w którym wytyczono ścieżkę rozwoju społeczeństwa opiekuńczego, przyjęte na 15. sesji Regionalnej Konferencji w sprawie Kobiet w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, która została zorganizowana przez Komisję Gospodarczą ds. Ameryki Łacińskiej i Karaibów (ECLAC), Biuro Regionalne dla Obu Ameryk i Karaibów Jednostki Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet (UN Women) oraz rząd Argentyny i która odbyła się w Buenos Aires w dniach 7–11 listopada 2022 r.,

– uwzględniając wspólne sprawozdanie z 2024 r. pt. „Are we getting there? A synthesis of the UN evaluations of SDG 5” [Czy osiągamy cele? Synteza ocen ONZ dotyczących celu zrównoważonego rozwoju nr 5] opublikowane przez UN Women, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, Fundusz Ludnościowy ONZ (UNFPA), Fundusz NZ na rzecz Dzieci (UNICEF) i Światowy Program Żywnościowy,

– uwzględniając projekt umowy w sprawie ochrony i zrównoważonego użytkowania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową z dnia 4 marca 2023 r. w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (Traktat ONZ o pełnym morzu),

– uwzględniając deklarację o eliminacji przemocy wobec kobiet,

– uwzględniając wskaźnik równouprawnienia płci Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn za 2024 r.,

– uwzględniając pekińską platformę działania i wyniki jej konferencji przeglądowych,

– uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ 48/13 przyjętą 8 października 2021 r. i rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 76/300 przyjętą 28 lipca 2022 r. w sprawie prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska oraz rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy 2545 (2024) przyjętą 18 kwietnia 2024 r. w sprawie włączenia prawa człowieka do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska do procesu z Reykjaviku,

– uwzględniając przyjętą 2 marca 2022 r. rezolucję Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska „5/10. The environmental dimension of a sustainable, resilient and inclusive post-COVID-19 recovery” [Środowiskowy wymiar zrównoważonej, odpornej i sprzyjającej włączeniu społecznemu odbudowy po pandemii COVID-19],

– uwzględniając sprawozdanie ONZ na temat zrównoważonego rozwoju na świecie za 2019 r. pt. „The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development” [Przyszłość już nadeszła: nauka na rzecz osiągnięcia zrównoważonego rozwoju],

– uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ pt. „Our Common Agenda” [Nasz wspólny program] przedstawione Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 76/6 z dnia 15 listopada 2021 r. upoważniającą sekretarza generalnego ONZ do podjęcia działań następczych w związku z tym sprawozdaniem,

– uwzględniając sprawozdanie na temat zrównoważonego rozwoju za rok 2021 pt. „The Decade of Action for the Sustainable Development

Goals” [Dekada działań na rzecz celów zrównoważonego rozwoju] oraz sprawozdanie ONZ na temat zrównoważonego rozwoju za 2022 r. pt. „From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond” [Od kryzysu do zrównoważonego rozwoju: cele zrównoważonego rozwoju jako plan działania do 2030 r. i później],

– uwzględniając sprawozdanie ONZ w sprawie celów zrównoważonego rozwoju z 2024 r.,

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) z 2018 r. dotyczące globalnego ocieplenia o 1,5 °C, jego sprawozdanie specjalne w sprawie zmiany klimatu i gruntów, jego sprawozdanie specjalne w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie oraz szóste sprawozdanie oceniające,

– uwzględniając sprawozdanie Międzyrządowej Platformy Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES) z dnia 25 listopada 2019 r. na temat globalnej oceny bioróżnorodności i usług ekosystemowych oraz jej najnowsze sprawozdania z oceny powiązań i zmian transformacyjnych,

– uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z dnia 18 lutego 2021 r. zatytułowane „Making Peace with Nature – A scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies” [W zgodzie z naturą – naukowy plan działania w sytuacjach kryzysowych związanych z klimatem, różnorodnością biologiczną i zanieczyszczeniem],

– uwzględniając publikację Departamentu Spraw Gospodarczych i Społecznych ONZ ze stycznia 2022 r. pt. „SDG Good Practices: – A compilation of success stories and lessons in SDG implementation – Second Edition” [Dobre praktyki w obszarze realizacji celów zrównoważonego rozwoju – kompilacja sukcesów i wniosków z wdrażania tych celów – wydanie drugie],

– uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z dnia 10 listopada 2022 r. pt. „Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity” [Globalne perspektywy finansowania zrównoważonego rozwoju 2023 – nie ma zrównoważonego rozwoju bez równości],

– uwzględniając sprawozdanie na temat rozwoju społecznego 2023/24 pt. „Breaking the Gridlock: Reimagining cooperation in a polarized world” [Przełamać impas – Ponowna ocena współpracy w spolaryzowanym świecie”],

– uwzględniając sprawozdanie Międzyagencyjnej Grupy Zadaniowej ONZ ds. Finansowania Rozwoju z kwietnia 2024 r. pt. „Financing for Sustainable Development Report 2024: Financing for Development at a Crossroads” [Finansowanie zrównoważonego rozwoju na

rozdrożu],

– uwzględniając inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ „SDG Stimulus to Deliver Agenda 2030” [Pakiet środków wspomagających osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju w celu zrealizowania Agendy 2030] z lutego 2023 r.,

– uwzględniając inicjatywę Bridgetown rozpoczętą 23 września 2022 r.,

– uwzględniając inicjatywę „Jedno zdrowie” Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz wspólny plan działania „Jedno zdrowie” (2022–2026) WHO, Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH) oraz Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP),

– uwzględniając sprawozdanie WHO z postępów za 2024 r. w sprawie globalnego planu działania na rzecz zdrowego życia i dobrobytu dla wszystkich,

– uwzględniając inicjatywę „Spotlight” dotyczącą eliminacji przemocy wobec kobiet i dziewcząt,

– uwzględniając niewiążące wytyczne FAO dotyczące ochrony zrównoważonego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego i eliminacji ubóstwa,

– uwzględniając szczyt w sprawie nowego globalnego paktu finansowego, który odbył się w Paryżu w czerwcu 2023 r.,

– uwzględniając szczyt w sprawie celów zrównoważonego rozwoju, który odbył się we wrześniu 2023 r. podczas tygodnia wysokiego szczebla Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych,

– uwzględniając Szczyt Przyszłości, który odbył się w dniach 22–23 września 2024 r. w Nowym Jorku, jego wyniki, pakt na rzecz przyszłości, w którym zobowiązano się do 56 działań na rzecz przyspieszenia i finansowania zrównoważonego rozwoju, a także dwa załączniki do niego: globalne porozumienie cyfrowe i deklarację w sprawie przyszłych pokoleń,

– uwzględniając czwartą międzynarodową konferencję w sprawie finansowania rozwoju, która odbyła się w Sewilli (Hiszpania) w dniach 30 czerwca – 3 lipca 2025 r.,

– uwzględniając sprawozdanie Sieci Rozwiązań na rzecz Zrównoważonego Rozwoju ze stycznia 2025 r. pt. „Europe Sustainable Development Report 2025: SDG Priorities for the New EU Leadership” [„Sprawozdanie na temat zrównoważonego rozwoju Europy 2025: Priorytety celów zrównoważonego rozwoju dla nowego

przywództwa UE],

– uwzględniając internetową bazę danych SDG Acceleration Actions (na rzecz szybszego osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju),

– uwzględniając istniejące inicjatywy krajowe i regionalne, które wspierają realizację celów zrównoważonego rozwoju,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Rozwoju oraz Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności zgodnie z art. 59 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności (A10-0125/2025),

A. mając na uwadze, że Agenda 2030 i 17 zintegrowanych celów zrównoważonego rozwoju, w tym ich 169 zadań i 247 wskaźników, stanowią jedyne globalnie wspólne i politycznie uzgodnione ramy dla polityki opartej na dowodach, służące sprostaniu wspólnym wyzwaniom i osiągnięciu zrównoważonego rozwoju w trzech wymiarach – ekonomicznym, społecznym i środowiskowym – w wyważony i zintegrowany sposób;

B. mając na uwadze, że państwa członkowskie ONZ zobowiązały się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.; mając na uwadze, że tylko 17 % celów zrównoważonego rozwoju jest bliskich realizacji, w przypadku prawie połowy widać minimalne lub umiarkowane postępy, a postępy w realizacji ponad jednej trzeciej zatrzymały się, a nawet cofnęły poniżej poziomów wyjściowych z 2015 r.; mając na uwadze, że ważne kroki, jakie poczyniono już w kluczowych dziedzinach, uwypuklają potrzebę pilnych działań w celu odwrócenia tej alarmującej tendencji i powinny stanowić zachętę do pełnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

C. mając na uwadze, że wdrożenie Agendy 2030 oznacza, że rozwój gospodarczy idzie w parze ze sprawiedliwością społeczną, dobrymi rządami i poszanowaniem praw człowieka; mając na uwadze, że skutki pandemii COVID-19, nowy krajobraz geopolityczny, eskalacja konfliktów, napięcia geopolityczne, przekraczanie ograniczeń planety, rosnące zależności od surowców i minerałów krytycznych, negatywne skutki zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej oraz liczne kryzysy w różnych obszarach poważnie wpływają na postępy w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju;

D. mając na uwadze, że liczbę dodatkowych osób pogrążonych w skrajnym ubóstwie w najuboższych krajach świata szacuje się na

175 mln do 2030 r., w tym 89 mln kobiet i dziewcząt[1]; mając na uwadze, że osoby niepełnosprawne są bardziej narażone na ubóstwo ze względu na ograniczone możliwości zatrudnienia i kształcenia, niższe płace i wyższe koszty utrzymania; mając na uwadze, że pilnie potrzebne są dalsze wspólne działania, aby zwalczać ubóstwo;

E. mając na uwadze, że cele zrównoważonego rozwoju, jako uniwersalne i niepodzielne, mają zastosowanie do wszystkich podmiotów, w tym społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, oraz zarówno do sektora publicznego, jak i prywatnego; mając na uwadze, że podmioty te powinny być systematycznie angażowane w opracowywanie i wdrażanie strategii politycznych związanych z celami zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że zaangażowanie sektora prywatnego w realizację celów zrównoważonego rozwoju stwarza możliwość zwiększenia skali działań na rzecz rozwoju i ich zrównoważonego charakteru poprzez tworzenie miejsc pracy, pobudzanie wzrostu gospodarczego i eliminowanie ubóstwa;

F. mając na uwadze, że UE podkreśliła swoje jednoznaczne zaangażowanie w Agendę 2030 i jej cele zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju są nierównomierne w poszczególnych państwach europejskich, a w przypadku wielu wymiarów zrównoważonego rozwoju w ciągu ostatniej dekady nie wykazano znaczącego postępu, przy rosnącym poziomie ubóstwa i nierówności między państwami i wewnątrz nich, co stanowi zagrożenie dla zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że z najnowszego sprawozdania z monitorowania postępów w realizacji celów 8. unijnego programu działań w zakresie środowiska wynika, że w przypadku większości wskaźników UE nie jest na dobrej drodze do osiągnięcia celów[2]; mając na uwadze, że Komisja przyznała, iż potrzebne są dalsze postępy w realizacji wielu celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE oraz że przyspieszenie realizacji celów zrównoważonego rozwoju jest obecnie pilniejsze niż kiedykolwiek, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudnej sytuacji;

G. mając na uwadze, że Komisja nie opracowała jeszcze nadrzędnej strategii wdrażania Agendy 2030 na szczeblu UE ani planu finansowania celów zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że Komisja zobowiązała się, by przy wdrażaniu celów zrównoważonego rozwoju przyjąć podejście obejmujące całą administrację rządową oraz by jej program prac wspierał realizację Agendy 2030; mając na uwadze, że UE powinna dawać dobry przykład zapewnienia

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf.

2 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives.

dobrobytu obecnym i przyszłym pokoleniom na całym świecie;

H. mając na uwadze, że Forum Polityczne Wysokiego Szczebla (HLPF) 2025 zostanie zwołane w dniach 14–23 lipca 2025 r. pod auspicjami Rady Społeczno-Gospodarczej; mając na uwadze, że HLPF 2025 skoncentruje się na rozwoju zrównoważonych i inkluzywnych rozwiązań opartych na nauce i dowodach na potrzeby Agendy 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju, tak aby nie pozostawić nikogo samemu sobie; mając na uwadze, że Komisja przeprowadzi szczegółowe przeglądy celu zrównoważonego rozwoju nr 3 (Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt), celu zrównoważonego rozwoju nr 5 (Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt), celu nr 8 (Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, celu zrównoważonego rozwoju nr 14 (Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony); oraz celu zrównoważonego rozwoju nr 17 (Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju);

I. mając na uwadze, że zdrowie jest niezbędnym fundamentem dobrostanu ludzi; mając na uwadze, że zdrowie jest stanem pełnej sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej, a nie tylko brakiem chorób lub ułomności[1], mając na uwadze, że sama pandemia COVID-19 zniweczyła dziesięć lat postępów w zakresie średniego trwania życia na świecie[2]; mając na uwadze, że choroby niezakaźne – w tym choroby układu krążenia, nowotwory, cukrzyca, demencja i przewlekłe choroby układu oddechowego – pozostają głównymi przyczynami zgonów na świecie; mając na uwadze, że powodem do niepokoju jest również bezpieczeństwo ruchu drogowego;

J. mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza stanowi główny czynnik w odniesieniu do chorób niezakaźnych i odpowiada za prawie 7 mln zgonów na całym świecie, przy czym ponad 9 na 10 zgonów ma miejsce w krajach o niższych i średnich dochodach; mając na uwadze, że na szczeblu UE zanieczyszczenie powietrza pozostaje – mimo poczynionych postępów – największym środowiskowym zagrożeniem zdrowia, powodując co roku setki tysięcy przedwczesnych zgonów;

K. mając na uwadze, że równość płci ma kluczowe znaczenie dla sprawiedliwego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu; mając na uwadze, że pomimo pewnych postępów nadal utrzymują się znaczne nierówności; mając na uwadze, że umacnianie praw kobiet, wzmacnianie pozycji kobiet i dziewcząt, kwestionowanie

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1.

2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy.

stronniczych norm społecznych, eliminowanie szkodliwych praktyk i zwalczanie dyskryminacji są niezbędne do promowania celu zrównoważonego rozwoju nr 5;

L. mając na uwadze, że ochrona praw pracowniczych jest coraz słabsza, a nierówności dochodowe rosną; mając na uwadze, że globalna luka w zatrudnieniu osiągnie 402 mln w 2024 r., a skrajne formy ubóstwa pracujących dotkną 240 mln pracowników na całym świecie[1]; mając na uwadze, że wskaźnik bezrobocia jest wyższy wśród kobiet i osób młodych; mając na uwadze, że ponad jedna na pięć młodych osób nie kształci się, nie pracuje ani nie szkoli[2];

M. mając na uwadze, że ocean pokrywa ponad 70 % powierzchni naszej planety i stanowi jej największy ekosystem; mając na uwadze, że ocean odgrywa kluczową rolę w regulowaniu klimatu, umożliwia działalność gospodarczą i zapewnia środki do życia ponad 3 mld ludzi; mając na uwadze, że ocean jest największym sprzymierzeńcem w walce ze zmianą klimatu, ponieważ wytwarza 50 % światowego tlenu, pochłania 25 % wszystkich emisji dwutlenku węgla i przechwytuje 90 % nadwyżki ciepła generowanego przez te emisje, jednak jego zdolność absorpcyjna obniża się; mając na uwadze, że 40 % oceanu jest silnie narażone na zanieczyszczenia, uszczuplenie zasobów rybnych, utratę siedlisk w wodach przybrzeżnych i inne rodzaje działalności człowieka; mając na uwadze, że podczas Konferencji Oceanicznej ONZ w 2022 r. Sekretarz Generalny ONZ ogłosił „stan zagrożenia dla oceanów”; mając na uwadze, że inkluzywne zarządzanie oceanami powinno opierać się m.in. na prawach człowieka, być zgodne z zasadami sprawiedliwości społecznej oraz zwiększać równość płci;

N. mając na uwadze, że luka w inwestycjach, które umożliwiłyby osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju, wynosi obecnie 4 bln USD rocznie; mając na uwadze, że przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych do krajów rozwijających się zmniejszyły się, podczas gdy zyski z przekazów pieniężnych i oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) były niewielkie[3];

O. mając na uwadze, że brak finansowania jest główną przeszkodą w osiągnięciu wyników w zakresie równouprawnienia płci; mając na uwadze, że równość płci ma fundamentalne znaczenie dla spełnienia obietnic w zakresie zrównoważonego rozwoju, dobrobytu, sprawiedliwości społecznej, pokoju i postępu społecznego; mając na uwadze, że znaczące i trwałe zobowiązania finansowe oraz wzmocnienie procesów tworzenia budżetów mają zasadnicze znaczenie dla wspierania wdrażania prawodawstwa, strategii

---

1 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf.

2 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern.

3 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

politycznych i usług ukierunkowanych na aspekt płci, aby promować równość płci we wszystkich zadaniach związanych z celem zrównoważonego rozwoju nr 5[1];

P. mając na uwadze, że po dekadzie szybkiej akumulacji długu poziomy zadłużenia krajów o niskim, średnim i wysokim dochodzie utrzymują się na niespotykanie wysokim poziomie, co ogranicza ich zdolność do inwestowania w osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju i w skuteczne stawianie czoła wyzwaniom klimatycznym; mając na uwadze, że około 60 % krajów o niskim dochodzie jest w wysokim stopniu zagrożonych zadłużeniem lub już jest zadłużonych[2]; mając na uwadze, że istniejąca przestrzeń fiskalna w głęboko zadłużonych krajach rozwijających się jest jeszcze bardziej ograniczana przez wstrząsy zewnętrzne, takie jak klęski żywiołowe, różne aspekty zarządzania długiem, wyższe koszty finansowania zewnętrznego oraz brak sprzyjającego międzynarodowego środowiska dla mobilizacji zasobów krajowych;

Q. mając na uwadze, że nielegalne przepływy finansowe, erozja bazy podatkowej, przenoszenie zysków i korupcja doprowadziły do globalnego spadku dochodów i stanowią kolejną istotną przeszkodę dla zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że aby sprostać tym wyzwaniom, konieczne jest pogłębienie międzynarodowej współpracy w dziedzinie podatków i kolejne przepisy podatkowe;

R. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie są największym darczyńcą dla krajów rozwijających się i zapewniają około 42 % całkowitej oficjalnej pomocy rozwojowej; mając na uwadze, że UE wyznaczyła cel polegający na wspólnym zapewnieniu oficjalnej pomocy rozwojowej odpowiadającej 0,7 % jej dochodu narodowego brutto (DNB); mając na uwadze, że wspólna oficjalna pomoc rozwojowa UE wyniosła w 2023 r. 0,57 % DNB, przy czym tylko cztery państwa członkowskie osiągnęły uzgodniony cel, a kilka innych dokonało historycznych cięć w swojej oficjalnej pomocy rozwojowej; mając na uwadze, że aby osiągnąć uzgodniony cel, budżet UE na ODA powinien wynieść szacunkowo co najmniej 200 mld EUR w następnych wieloletnich ramach finansowych; mając na uwadze, że strategia Global Gateway jest instrumentem strategicznym i może przyczynić się do realizacji szeregu wzajemnie powiązanych celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności poprzez międzynarodowe partnerstwa i inwestycje w transport, energię, infrastrukturę cyfrową, zdrowie i edukację;

S. mając na uwadze, że polityczne zaangażowanie UE w zakresie spójności polityki na rzecz rozwoju zostało potwierdzone w nowym europejskim konsensusie w sprawie rozwoju z 2017 r., w którym uznano spójność polityki na rzecz rozwoju za „jeden z kluczowych

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf .

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/

elementów strategii UE na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i ważny wkład w szerszy cel spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju”; mając na uwadze, że spójność polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju jest podejściem, które uwzględnia gospodarczy, społeczny i środowiskowy wymiar zrównoważonego rozwoju na wszystkich etapach kształtowania polityki krajowej i międzynarodowej;

T. mając na uwadze, że nowa administracja USA podjęła szereg głęboko niepokojących i szkodliwych decyzji w dziedzinie rozwoju międzynarodowego i pomocy humanitarnej, w tym przede wszystkim decyzję o zawieszeniu 83 % finansowania programów w ramach Agencji Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID); mając na uwadze, że według szacunków dotyczy to umów na pomoc zagraniczną o wartości 54 mld USD; mając na uwadze, że zawieszenie finansowania USAID i globalne zmniejszenie pomocy przez kilka państw członkowskich będą miały długoterminowe konsekwencje dla światowej agendy rozwoju i realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

Aktualna sytuacja

1. potwierdza swoje zdecydowane i niezachwiane zaangażowanie na rzecz zapewnienia pełnej i szybkiej realizacji wszystkich celów zrównoważonego rozwoju, ich zadań i Agendy 2030 jako całości, zwłaszcza w świetle pogarszającej się sytuacji geopolitycznej, społecznej, gospodarczej i środowiskowej; potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz Paktu na rzecz przyszłości, który stanowi kluczowy krok w kierunku ożywienia ONZ i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

2. ubolewa, że społeczność światowa jest daleka od realizacji Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju; uznaje wzajemne powiązania i współzależność 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz przyznaje, że osiągnięcie Agendy 2030 i kolejnych celów będzie wymagało szeroko zakrojonych i przyspieszonych działań w odniesieniu do wszystkich celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że przerażające skutki pandemii COVID-19, eskalacja konfliktów, napięcia geopolityczne, kryzysy społeczne, zdrowotne i humanitarne oraz przyspieszające negatywne skutki zmiany klimatu stanowią poważne przeszkody w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju oraz że potrzebne są większe wysiłki wszystkich podmiotów, aby zaspokoić rzeczywiste potrzeby;

3. uznaje, że do opóźnień w realizacji celów zrównoważonego rozwoju przyczyniają się znaczne różnice w postępach między różnymi grupami krajów, zwłaszcza w najbiedniejszych oraz najbardziej podatnych na zagrożenia krajach i regionach; podkreśla, że obecne nierównomierne postępy pogłębia zawieszenie finansowania USAID oraz wprowadzenie cięć w globalnych budżetach pomocowych przez

państwa członkowskie UE i inne państwa OECD; podkreśla, że należy skupić silna uwagę na współpracy na rzecz rozwoju, aby skierować świat na drogę do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

4. podkreśla, że odpowiednie strategie polityczne na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju w krajach o niskim i średnim dochodzie są w dużym stopniu ograniczone przez wysoki poziom zadłużenia i wysokie koszty obsługi zadłużenia; zwraca również uwagę na ograniczenia globalnej struktury finansowej i niewystarczające wsparcie międzynarodowe; podkreśla, że kraje te pilnie potrzebują większych zasobów finansowych i przestrzeni fiskalnej, aby ułatwić znacznie większe inwestycje w cele zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że konieczna jest światowa współpraca w celu zreformowania globalnej struktury finansowej, zwłaszcza w związku z 4. Międzynarodową Konferencją w sprawie Finansowania Rozwoju, która odbyła się w Sewilli w dniach 30 czerwca – 3 lipca 2025 r.;

5. podkreśla pilną potrzebę współpracy międzynarodowej i zdecydowanych działań transformacyjnych, aby nasze społeczeństwa i gospodarki pewnie zmierzały do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i stawiły czoła potrójnemu kryzysowi planetarnemu związanemu ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem; podkreśla, że cele zrównoważonego rozwoju należy osiągnąć w sposób sprawiedliwy i z poszanowaniem ograniczeń planety; podkreśla, że we wszystkich działaniach na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju należy uwzględniać zrównoważony rozwój społeczny, w tym zmniejszanie globalnych nierówności, zapewnianie dostępu do podstawowych usług i promowanie włączenia społecznego;

6. z zadowoleniem przyjmuje – jako pierwszy krok – najnowszą wersję inicjatywy Bridgetown w zakresie działań na rzecz klimatu, w której wzywa się do uruchomienia dodatkowych 500 mld USD rocznie na łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej w krajach rozwijających się; przypomina jednak, że wciąż jest to niewystarczające w stosunku do rzeczywistych potrzeb; w związku z tym wzywa UE i jej państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz zapewnienia dodatkowych 1,3 bln USD rocznie na potrzeby łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, a także na pokrycie strat i szkód, za pomocą publicznych instrumentów o charakterze koncesyjnym i instrumentów innych niż instrumenty dłużne, zgodnie z planem działania Baku-Belém uzgodnionym podczas COP 29;

7. przypomina, że współpraca międzynarodowa jest podstawowym warunkiem osiągnięcia przez świat postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r. i w kolejnych latach oraz że taka współpraca powinna priorytetowo traktować wzmocnienie odporności, stabilności i autonomii krajów partnerskich, zwłaszcza w

Afryce, poprzez promowanie możliwości rozwoju gospodarczego i społecznego oraz ponowne skoncentrowanie się na kluczowych priorytetach, takich jak żywienie, opieka zdrowotna i edukacja; podkreśla, że mimo trudności związanych z obecną sytuacją geopolityczną należy zwrócić szczególną uwagę na regiony i społeczności, które są najbardziej odległe od realizacji celów, aby zagwarantować, że nikt nie pozostanie w tyle; ostrzega, że konsekwencje bezczynności lub dalszego opóźnienia poniosą przede wszystkim osoby najbardziej narażone, ale wpłynie to również niekorzystnie na cały świat;

8. podkreśla znaczenie nieprzerwanego dostępu do wysokiej jakości danych dotyczących klimatu i środowiska oraz wypełniania międzynarodowych obowiązków sprawozdawczych na potrzeby kształtowania polityki opartej na nauce i dowodach; z zaniepokojeniem zauważa, że niedawne wydarzenia geopolityczne uwypuklają słabe punkty globalnej infrastruktury klimatycznej; ponadto podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy między instytucjami UE, instytucjami globalnymi, IPCC i ONZ, tak aby zarówno polityka UE, jak i polityka światowa w dalszym ciągu opierały się na najnowszej wiedzy naukowej o klimacie;

9. uznaje znaczenie krajowych strategii zrównoważonego rozwoju dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju; przyznaje, że podejścia do zrównoważonego rozwoju powinny być dostosowane do specyfiki lokalnej; podkreśla w związku z tym znaczącą rolę władz lokalnych i regionalnych w określaniu, wdrażaniu i monitorowaniu lokalnych działań i strategii, które przyczyniają się do globalnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla ponadto, że skuteczna realizacja celów zrównoważonego rozwoju wymaga zaangażowania szerokiego grona zainteresowanych stron, silniejszych partnerstw społecznych i instytucjonalnych, inwestycji publicznych i prywatnych, współpracy i wspólnej odpowiedzialności między podmiotami publicznymi, większego zaangażowania obywateli, odpowiedniej edukacji i szerszych interakcji między sektorem publicznym i prywatnym, nauką i społeczeństwem obywatelskim;

10. zwraca uwagę, że kluczowe pozostaje przywództwo UE w globalnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w świetle wielu wyzwań geopolitycznych i trwających kryzysów; podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie powinny odgrywać większą rolę przywódczą w koordynowaniu globalnych wysiłków na rzecz odwrócenia tendencji stagnacji lub regresu oraz ułatwienia i przyspieszenia osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, pozostając jednocześnie wiarygodnym partnerem w zakresie skutecznej i zrównoważonej pomocy; podkreśla ważną rolę Europejskiego Zielonego Ładu we wdrażaniu i osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju;

11. podkreśla potrzebę uruchomienia odpowiednich środków

finansowych na transformacje związane z celami zrównoważonego rozwoju oraz promowania spójności polityki i włączenia społecznego na wszystkich szczeblach zarządzania, przez priorytetowe traktowanie włączenia celów zrównoważonego rozwoju do kształtowania polityki oraz ocen skutków Komisji;

12. wzywa instytucje UE, by wywiązały się z ich dawno podjętych zobowiązań do uwzględniania aspektu płci i perspektywy przekrojowej we wszystkich politykach i finansowaniu UE; ubolewa, że państwom nadal brakuje 44 % danych potrzebnych do śledzenia realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 5, a ponad 80 % państw brakuje danych dotyczących co najmniej jednego zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 5[1]; podkreśla w związku z tym potrzebę wzmocnienia krajowych urzędów statystycznych oraz poprawy ich globalnej koordynacji i współpracy, a także zapewnienia świadomego kształtowania polityki i zlikwidowania utrzymujących się luk w danych dotyczących płci;

13. podkreśla znaczącą rolę ONZ i corocznego Forum Politycznego Wysokiego Szczebla (HLPF) w monitorowaniu i przeglądzie wdrażania Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju; uważa, że HLPF 2025 należy wykorzystać jako okazję do przedstawienia wytycznych politycznych wysokiego szczebla i nowego bodźca do wzmożonych wysiłków i przyspieszonych działań na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.;

Szczegółowy przegląd celów zrównoważonego rozwoju na HLPF 2025

Cel zrównoważonego rozwoju nr 3: Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt

14. ubolewa nad marginalnymi lub umiarkowanymi postępami w realizacji większości zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 3 oraz nad spowolnieniem w wielu kluczowych obszarach od 2015 r.; zauważa z zaniepokojeniem, że jesteśmy na drodze do realizacji niecałych 10 % zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 3, a do 2030 r. zrealizujemy prawdopodobnie mniej niż jedną trzecią; jest wielce zaniepokojony pogorszeniem około połowy wskaźników dotyczących sytuacji w UE, analizowanych przez Eurostat w raporcie z czerwca 2024 r.;

15. jest zaniepokojony, że postęp w kierunku powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego spowolnił, przez co prawie połowę światowej populacji pozostawiono bez dostępu do podstawowych

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf .

usług zdrowotnych; jest głęboko zaniepokojony, że brak zabezpieczenia zdrowotnego naraża 2 mld ludzi na trudności finansowe związane z kosztami opieki zdrowotnej[1];

16. podkreśla, że systemy opieki zdrowotnej są coraz bardziej obciążone ze względu na starzenie się światowej populacji, niską jakość infrastruktury opieki zdrowotnej i globalny niedobór pracowników służby zdrowia, oraz przypomina, że aby osiągnąć postępy na drodze do powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego, konieczne jest rozwiązanie tych problemów; podkreśla znaczne rozbieżności na całym świecie w odniesieniu do odpowiedniej liczby pracowników służby zdrowia, przy czym kraje o niskich dochodach doświadczają najniższego zagęszczenia i rozmieszczenia pracowników służby zdrowia; zauważa, że w 54 krajach, głównie o wysokich dochodach, potrzeba dodatkowych 1,8 mln pracowników służby zdrowia, aby utrzymać obecne zagęszczenie standaryzowane wiekiem[2]; podkreśla trudną sytuację pracowników służby zdrowia w obliczu zwiększonego obciążenia pracą, wypalenia zawodowego i problemów ze zdrowiem psychicznym; zaleca ukierunkowane wsparcie, szkolenia i środki ochronne w celu ochrony pracowników pierwszej linii kontaktu i wzmocnienia zdolności reagowania w sytuacjach kryzysowych;

17. podkreśla, że liczne i powiązane ze sobą kryzysy, negatywny wpływ zmiany klimatu i utraty bioróżnorodności na opiekę zdrowotną, niestabilność gospodarcza, ubóstwo, utrzymujące się nierówności, zwłaszcza w grupach społecznych i regionach znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz coraz bardziej ograniczone zasoby – mimo rosnącego zapotrzebowania na usługi opieki zdrowotnej – grożą pogłębieniem kryzysu zdrowotnego, podważeniem globalnego bezpieczeństwa zdrowotnego i dalszym zablokowaniem postępów w realizacji zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 3;

18. wyraża ubolewanie z powodu druzgocącego wpływu pandemii COVID-19 na zdrowie na świecie oraz na postępy w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 3; podkreśla, że pandemia COVID-19 ujawniła rozległe, długotrwałe słabości systemów opieki zdrowotnej i uwypukliła znaczenie zwiększenia gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej, zdolności reagowania kryzysowego i odporności systemów opieki zdrowotnej; podkreśla, że choroby nie znają granic, a lokalny stan zagrożenia zdrowia może szybko przekształcić się w globalną pandemię, co wymaga skoordynowanej globalnej reakcji i pogłębionej współpracy międzynarodowej za pośrednictwem solidnych wielostronnych instytucji zdrowotnych, w szczególności Światowej Organizacji Zdrowia;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

19. głęboko ubolewa z powodu decyzji Stanów Zjednoczonych o wystąpieniu ze Światowej Organizacji Zdrowia i likwidacji programów zdrowotnych prowadzonych w ramach USAID; podkreśla, że ta decyzja będzie miała ogromy wpływ na życie ludzi i dostęp do usług zdrowotnych na świecie, co ujawni i pogłębi słabości globalnych systemów opieki zdrowotnej, zwiększając dysproporcje w opiece zdrowotnej i obciążając zasoby, co ma długoterminowe konsekwencje dla globalnego bezpieczeństwa zdrowotnego i odporności; podkreśla, że decyzja ta znacznie utrudni postępy w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 3 poprzez zmniejszenie możliwości monitorowania zagrożeń dla zdrowia, a także międzynarodowej koordynacji, zasobów i przywództwa w rozwiązywaniu kryzysów zdrowotnych oraz promowaniu sprawiedliwego dostępu do zdrowia dla wszystkich; wzywa Stany Zjednoczone do ponownego rozważenia decyzji o wystąpieniu ze Światowej Organizacji Zdrowia;

20. uznaje, że wysiłki na rzecz zwalczania chorób zakaźnych, takich jak HIV/AIDS, gruźlica, malaria i zaniedbane choroby tropikalne, doprowadziły do znacznego postępu w ostatnich dziesięcioleciach; jest jednak zaniepokojony wzrostem liczby przypadków malarii i gruźlicy oraz faktem, że pomimo osiągnięć nadal utrzymują się nierówności i nadal pojawiają się zagrożenia, co sprawia, że wiele populacji jest podatnych na zagrożenia, a globalne wysiłki są osłabiane; głęboko ubolewa, że zakłócenie programów HIV/AIDS może zniweczyć 20 lat postępu, co może doprowadzić do ponad 10 mln dodatkowych przypadków HIV/AIDS i trzech milionów zgonów[1]; apeluje o skuteczniejsze wdrażanie polityk i programów w celu dalszego zmniejszania wskaźników zakażeń oraz poprawy dostępu do leczenia i profilaktyki, szczególnie w krajach słabiej rozwiniętych;

21. zauważa, że zaniedbane choroby tropikalne nadal dotykają miliardy ludzi, a wiele krajów nie ma odpowiedniego dostępu do leczenia, co uwypukla pilną potrzebę poprawy zdolności UE i jej partnerów w zakresie zapobiegania, zapewniania gotowości i reagowania – szczególnie na globalnym Południu – w celu zapewnienia, że korzyści płynące z globalnych wysiłków dotrą do wszystkich; apeluje o zachęty do promowania badań i rozwoju leków ukierunkowanych na choroby tropikalne; wzywa UE do podjęcia proaktywnych działań w celu wspierania innowacji i przyspieszenia dostępności leków;

22. z zaniepokojeniem zauważa, że mimo poprawy w zakresie wykwalifikowanej kadry położniczej i spadku globalnego współczynnika umieralności noworodków i dzieci poniżej piątego roku życia globalny wskaźnik śmiertelności okołoporodowej matek pozostaje prawie niezmieniony od 2015 r.; zwraca uwagę na znaczne rozbieżności między krajami o niskich i wysokich dochodach oraz poważną sytuację w krajach niestabilnych o wysokim i bardzo

---

1 https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025.

wysokim poziomie zagrożenia; apeluje o podjęcie zdecydowanych działań we wszystkich państwach członkowskich i w ramach polityki zewnętrznej UE, aby poczynić znaczne postępy w realizacji celu na rok 2030, jakim jest zmniejszenie umieralności matek, zapewnienie powszechnego dostępu do usług opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym dostępu do wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej dla matek, wykwalifikowanej kadry położniczej, opieki położniczej w nagłych wypadkach, kompleksowych usług opieki przedporodowej i poporodowej, planowania rodziny i legalnej aborcji;

23. podkreśla, że poprawa pod względem zmniejszenia wskaźników urodzeń przez nastolatki i dostępu do nowoczesnych metod antykoncepcji nie przynoszą równych korzyści wszystkim kobietom i dziewczętom; wskazuje na utrzymujące się nierówności społeczne, gospodarcze i regionalne utrudniające rozpowszechnianie pozytywnych tendencji; wzywa UE do priorytetowego zapewnienia dostępu do bezpiecznych i skutecznych metod antykoncepcji oraz do legalnych usług aborcyjnych we wszystkich państwach członkowskich, a także do przyczynienia się do tego przez swoją politykę zewnętrzną; ponownie apeluje o włączenie prawa do bezpiecznej i legalnej aborcji do Karty praw podstawowych UE;

24. przypomina, że pełne zagwarantowanie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tym zakresie, jak również utrzymanie autonomii cielesnej kobiet i dziewcząt ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia równości płci; podkreśla, że zdrowie i prawa seksualne i reprodukcyjne są integralną częścią powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego i mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 3, w szczególności celu 3.7; wzywa Komisję, aby zapewniła uwzględnienie zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych w inicjatywach i programach UE dotyczących powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego;

25. ubolewa, że postępy w realizacji dziewięciu dobrowolnych globalnych celów uzgodnionych w globalnych ramach monitorowania chorób niezakaźnych są powolne i nierównomierne; podkreśla, że bez zwiększonego wykorzystania tych skutecznych interwencji połowa wszystkich krajów nie osiągnie celu zrównoważonego rozwoju na rok 2030, jakim jest zmniejszenie o jedną trzecią przedwczesnej umieralności z powodu chorób niezakaźnych; w związku z tym apeluje o podjęcie wzmocnionych, skoordynowanych i wielosektorowych działań na rzecz zapobiegania chorobom niezakaźnym i ich kontroli, aby ograniczyć cierpienie i zapobiegać przedwczesnej umieralności; ponadto apeluje o priorytetowe traktowanie wdrażania polityki WHO „Best Buys” dotyczącej głównych czynników ryzyka chorób niezakaźnych, w tym palenia tytoniu, niezdrowej diety, szkodliwego spożywania alkoholu i braku aktywności fizycznej; dodatkowo apeluje o pełne wdrożenie Ramowej konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu we wszystkich

państwach sygnatariuszach;

26. wzywa Komisję do pełnego dostosowania unijnych norm jakości powietrza do wytycznych WHO zgodnie z dyrektywą w sprawie jakości powietrza[1]; przypomina, że zrównoważone miasta i społeczności, a w szczególności zajęcie się poziomami zanieczyszczenia powietrza na obszarach miejskich, mają kluczowe znaczenie dla promowania zdrowia i dobrostanu, ponieważ ponad połowa światowej populacji mieszka obecnie w miastach;

27. apeluje o wzmocnione, skoordynowane i całościowe działania, wieloletnie i dostosowane do potrzeb planowanie oraz znaczne inwestycje w celu osiągnięcia powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego; podkreśla potrzebę wzmocnienia systemów opieki zdrowotnej i pracowników służby zdrowia, zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej oraz bezpiecznych, skutecznych i przystępnych cenowo leków i szczepionek, promowania profilaktyki i leczenia chorób, opracowania innowacyjnych rozwiązań oraz budowania sprzyjających włączeniu społecznemu i odpornych systemów opieki zdrowotnej; apeluje również o podjęcie działań w celu rozwiązania problemu pogarszających się czynników środowiskowych, zmniejszenia liczby chorób i zgonów spowodowanych niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i zanieczyszczeniem, zmniejszenia ryzyka pojawiających się i powracających epidemii i pandemii odzwierzęcych oraz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; podkreśla potrzebę wspierania organizacji opieki społecznej i solidarnej oraz zajęcia się społecznymi czynnikami warunkującymi zdrowie i różnicami w dostępie do wysokiej jakości opieki i usług, w tym usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, zwłaszcza dla słabszych grup społecznych, takich jak kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem bezpośrednio dotkniętych regionów oraz społeczności wiejskich i oddalonych;

28. podkreśla potrzebę programowania horyzontalnego w polityce zdrowotnej oraz inwestycji w gotowość na wypadek zagrożeń dla zdrowia, a także w odporne publiczne systemy opieki zdrowotnej; wzywa do zwiększenia inwestycji w badania i rozwój szczepionek i leków na choroby zakaźne i niezakaźne, które dotykają głównie kraje rozwijające się, co ma zapewnić dostęp do przystępnych cenowo podstawowych leków i szczepionek; ubolewa, że w 2022 r. 20,5 mln dzieci nie otrzymało szczepionek ratujących życie[2]; zauważa, że bez

---

1 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2881 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (Dz.U. L, 2024/2881, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

sprawiedliwego dostępu do szczepionek nie da się zapewnić skutecznej globalnej reakcji; apeluje o wykorzystanie inicjatyw takich jak Global Gateway, aby ułatwić inwestycje w lokalną produkcję leków i technologie medyczne oraz zapobiegać przyszłym kryzysom zdrowotnym poprzez wzmocnienie zdolności w tym zakresie na całym świecie;

29. potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz podejścia „Jedno zdrowie”; uważa, że stosowanie podejścia „Jedno zdrowie” ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia postępów w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 3; apeluje do Komisji i państw członkowskich o to, by wdrożyły w pełni strategię UE w dziedzinie zdrowia na świecie, monitorowały jej wdrażanie i regularnie składały Parlamentowi sprawozdania z realizacji jej celów;

30. przypomina, że dostęp do przystępnych cenowo leków wysokiej jakości zależy również od transferu technologii i wiedzy; podkreśla zatem, że elastyczność porozumienia WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS), potwierdzona w deklaracji z Ad-Dauhy, jest uzasadnionym środkiem politycznym, który rządy mogą wykorzystać do ochrony i propagowania zdrowia publicznego, wprowadzając ograniczenia i zabezpieczenia w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej; apeluje do UE, by zadbała o pełne wsparcie dla tego celu w umowach handlowych z krajami rozwijającymi się;

31. podkreśla, że zagrożenia środowiskowe stanowią jedną czwartą obciążenia chorobami na całym świecie[1]; przypomina, że zgodnie z podejściem „Jedno zdrowie” zdrowie ludzi i zwierząt zależy od zdrowia planety oraz że każdy człowiek ma prawo do życia w zdrowym środowisku, a takie środowisko jest podstawowym filarem zrównoważonego rozwoju i dobrobytu ludzi; z zadowoleniem przyjmuje szerokie poparcie Zgromadzenia Ogólnego ONZ dla uznania prawa do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska za powszechne prawo człowieka[2] i wzywa do skutecznej ochrony tego prawa na szczeblu UE; podkreśla, że trzeba zakazać stosowania najbardziej niebezpiecznych chemikaliów, w tym substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego, oraz stopniowo wycofywać substancje PFAS, zezwalając na ich stosowanie wyłącznie w przypadkach, gdy jest to niezbędne dla sektorów krytycznych, takich jak wyroby medyczne, produkty farmaceutyczne i produkty niezbędne do dwojakiej transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu i gospodarki cyfrowej; podkreśla, że trzeba zakazać wywozu do państw trzecich pestycydów chemicznych zakazanych w UE;

---

1 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment.

2 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300.

32. podkreśla rosnące zagrożenia dla zdrowia wynikające z kryzysu klimatycznego, w tym zwiększoną liczbę zachorowań na choroby związane z upałem, choroby układu oddechowego i sercowo-naczyniowego oraz rozprzestrzenianie się chorób wektorowych i chorób przenoszonych przez wodę; wzywa do podjęcia specjalnych wysiłków w celu ochrony słabszych grup społecznych, w tym osób starszych, dzieci, osób, u których zdiagnozowano wcześniej chorobę, osób z niepełnosprawnościami i społeczności o niskich dochodach, które są narażone na nieproporcjonalne zagrożenia dla zdrowia związane z klimatem; apeluje, aby wdrożyć lokalne plany działania na wypadek upałów, oraz zapewnić dostęp do schronienia i przeprowadzić ukierunkowane działania informacyjne podczas ekstremalnych zdarzeń pogodowych;

33. ponadto podkreśla, że ekstremalne zdarzenia pogodowe zakłócają infrastrukturę opieki zdrowotnej, dostawy energii i łańcuchy dostaw, zagrażając tym samym dostępowi do podstawowej opieki medycznej i leczenia; podkreśla, że trzeba inwestować w systemy opieki zdrowotnej odporne na zmiany klimatu, w tym w infrastrukturę odporną na klęski żywiołowe, odnawialne źródła energii w placówkach medycznych oraz solidne systemy wodne i sanitarne; wzywa do integracji systemów wczesnego ostrzegania, mobilnych jednostek opieki zdrowotnej i zdecentralizowanych modeli opieki środowiskowej, aby zapewnić ciągłość opieki w sytuacjach kryzysowych związanych z klimatem; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia odporności na zmianę klimatu we wszystkich politykach zdrowia publicznego i krajowych strategiach w dziedzinie zdrowia; zachęca do korzystania ze wskaźników dostosowanych do celów zrównoważonego rozwoju przy monitorowaniu wpływu zmiany klimatu na zdrowie i kierowaniu strategiami adaptacyjnymi na szczeblu UE i krajowym;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 5: Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt

34. wyraża głębokie zaniepokojenie powolnymi postępami w dążeniu do równouprawnienia płci, ponieważ większość wskaźników odbiega od zakładanego celu, co grozi dalszym regresem w zakresie równouprawnienia płci i praw kobiet, w tym działaniami ograniczającymi przestrzeń obywatelską dla obrońców praw kobiet; uważa, że cięcia pomocy rozwojowej już teraz mają negatywny wpływ na wzmocnienie pozycji kobiet i równouprawnienie płci; potwierdza, że równość płci jest zarówno odrębnym celem, jak i katalizatorem postępów w realizacji innych celów zrównoważonego rozwoju; apeluje o silne przywództwo UE na arenie międzynarodowej w propagowaniu równości płci i praw kobiet poprzez politykę i pomoc finansową;

35. wzywa do przyspieszonych i ukierunkowanych działań, które położą kres wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz ich

nękaniu, w tym przemocy seksualnej, przemocy ze względu na płeć, przemocy ze względu na płeć z wykorzystaniem technologii, a także szkodliwym praktykom, takim jak dziecięce, wczesne i przymusowe małżeństwa, tzw. przemoc w imię honoru, sterylizacja oraz okaleczanie żeńskich narządów płciowych; przypomina, że ponad 230 mln dziewcząt i kobiet padło ofiarą okaleczenia narządów płciowych,[1] i ubolewa, że nowe szacunki wskazują na wzrost tej liczby o 30 mln w porównaniu z 2016 r.[2]; jest nadal poważnie zaniepokojony wysokimi światowymi wskaźnikami umieralności matek, w szczególności w krajach o niskim i średnim dochodzie; podkreśla, że zgwałcenie pozostaje jednym z najbardziej rozpowszechnionych przypadków łamania praw człowieka, i wzywa do ustanowienia wspólnej definicji zgwałcenia opierającej się na braku zgody ofiary; podkreśla, że cel zrównoważonego rozwoju nr 5 musi również odgrywać ważną rolę w stosunkach UE z państwami trzecimi;

36. podkreśla, że zmiana klimatu ma nieproporcjonalny wpływ na kobiety, szczególnie w najsłabiej rozwiniętych krajach i na obszarach wiejskich; podkreśla, że ten nieproporcjonalny wpływ stwarza wyjątkowe zagrożenia dla ich źródeł utrzymania, zdrowia i bezpieczeństwa, w tym coraz większy brak bezpieczeństwa żywnościowego i wodnego, większe narażenie na przemoc ze względu na płeć podczas wysiedleń i migracji spowodowanych zmianą klimatu oraz większą niestabilność gospodarczą z powodu zależności od sektorów wrażliwych na zmianę klimatu; podkreśla, że cztery na pięć osób przesiedlonych z powodu kryzysu klimatycznego to kobiety i dziewczęta[3]; apeluje, aby w planach działania w dziedzinie klimatu uwzględniono wsparcie dla kobiet i ich udział w podejmowaniu decyzji dotyczących klimatu na wszystkich szczeblach; apeluje o wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej, aby walczyć z chorobami spowodowanymi czynnikami klimatycznymi dotykającymi kobiety, oraz o propagowanie edukacji w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; oczekuje na nowy plan działania w sprawie równości płci w ramach UNFCCC; apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby przewodziły pracom nad przyjęciem nowego ambitnego i skutecznego planu działania w sprawie równości płci podczas COP30;

37. ubolewa, że nadal ogranicza się prawa seksualne i reprodukcyjne kobiet na całym świecie, i podkreśla, że trzeba usunąć bariery, które

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation.

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital.

3 https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls.

utrudniają kobietom podejmowanie decyzji dotyczących antykoncepcji, dostępu do opieki zdrowotnej i zgody na kontakty seksualne, ponieważ uznaje, że czynniki społeczno-ekonomiczne, edukacja i położenie geograficzne znacząco wpływają na zdolność kobiet do korzystania z tych praw; przypomina o zobowiązaniu UE do propagowania, ochrony i realizacji prawa wszystkich osób do pełnej kontroli oraz swobodnego i odpowiedzialnego decydowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – w kwestiach dotyczących ich seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; ostrzega, że cel zrównoważonego rozwoju nr 5 nie zostanie osiągnięty, jeśli w UE i na świecie nie zagwarantuje się powszechnego dostępu do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw reprodukcyjnych, i apeluje do UE, aby potraktowała tę kwestię priorytetowo w ramach polityki i finansowania oraz wpisała prawo do legalnej i bezpiecznej aborcji do Karty praw podstawowych UE; przypomina, że wszystkie kobiety muszą mieć dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym planowania rodziny, informacji i edukacji, oraz apeluje o włączenie zdrowia reprodukcyjnego do krajowych strategii i programów; apeluje o zwiększenie inwestycji w tych obszarach, aby zagwarantować dostęp do kompleksowych i niedyskryminujących usług;

38. apeluje o dalsze finansowanie programów koncentrujących się na propagowaniu praw kobiet, wzmacnianiu ich roli i autonomii oraz zwalczaniu wszelkich form przemocy ze względu na płeć; wzywa Komisję do dopilnowania, aby aspekt płci uwzględniono jako istotny lub główny cel w 85 % wszystkich nowych działań zewnętrznych, oraz aby 20 % oficjalnej pomocy rozwojowej w każdym kraju przeznaczano na programy, których jednym z głównych celów jest równość płci; ponadto apeluje do Komisji, aby systematycznie stosowała dogłębną analizę pod kątem płci, gromadzenie danych segregowanych ze względu na płeć, sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci i oceny wpływu w aspekcie płci;

39. ubolewa, że pomoc od darczyńców z Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD na rzecz równości płci spadła w 2022 r., co oznacza pierwszy spadek po dekadzie wzrostu[1]; zauważa, że równość płci była głównym celem tylko 4 % przyznanych w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej[2]; podkreśla, że trzeba pozyskać nowe zasoby, by ponownie osiągać postępy w zakresie równości płci; ubolewa, że od uruchomienia GAP III równość płci jest głównym celem jedynie 3.8 % wszystkich działań ukierunkowanych na aspekt płci lub uwzględniających go, co odbiega od celu 5 % określonego w

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

2 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

rozporządzeniu ustanawiającym ISWMR[1]; apeluje do państw członkowskich i Komisji, aby znacznie zwiększyły liczbę działań UE, których głównym celem jest propagowanie równości płci; apeluje do UE, aby zwiększyła finansowanie wielostronnych funduszy na rzecz równości płci, takich jak UN Women, oraz funduszy na rzecz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, takich jak Fundusz Ludnościowy ONZ i Globalny Fundusz na rzecz Walki z AIDS, Gruźlicą i Malarią;

40. przypomina, że kobiety wykonują większość nieodpłatnej pracy domowej i opiekuńczej, co nakłada nieproporcjonalne obciążenie na gospodarstwa domowe o niższych dochodach oraz przyczynia się do ubóstwa, nierówności i niepewnych warunków życia oraz ogranicza udział kobiet w rynku pracy; wzywa do silniejszego propagowania prawa każdej kobiety do zachowania równowagi między życiem zawodowym i prywatnym w oparciu o wspólną odpowiedzialność i warunki pracy ułatwiające godzenie życia prywatnego, rodzinnego i zawodowego; wzywa do przyspieszenia wysiłków na rzecz zlikwidowania luki płacowej i emerytalnej między kobietami a mężczyznami, m.in. w gospodarce usług opiekuńczych, jak również do zwalczania poziomej i pionowej segregacji rynku pracy; ponadto wzywa do podjęcia wysiłków na rzecz zapewnienia kobietom pełnego, równego i znaczącego udziału oraz przywództwa na stanowiskach decyzyjnych oraz możliwości w sektorze publicznym i prywatnym, w tym we wszystkich aspektach pokoju i bezpieczeństwa; apeluje o dalsze propagowanie uczestnictwa kobiet w naukach przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyce;

41. dostrzega, że trzeba pilnie zareagować na negatywne tendencje hamujące postęp w zakresie równości płci w UE, takie jak przemoc ze względu na płeć i coraz powszechniejszy seksistowski dyskurs polityczny; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje plan działania Komisji na rzecz praw kobiet, który wyznacza kierunek przyszłych działań UE w tej dziedzinie zarówno w Unii, jak i poza nią, i nowej strategii na rzecz równouprawnienia płci od 2026 r.; podkreśla, że ten plan działania powinien sprzyjać wdrażaniu środków ustawodawczych i nieustawodawczych w celu zwiększenia postępów i odpowiedzialności w osiąganiu celu zrównoważonego rozwoju nr 5, i apeluje o większe zaangażowanie państw członkowskich; apeluje o kompleksowe podejście do usług z zakresu zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, do dyskryminacji krzyżowej i do ochrony kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji;

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

42. ubolewa nad rosnącą liczbą nieuzasadnionych ataków na organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności organizacje działające na rzecz praw kobiet, zarówno w UE, jak i na całym świecie; podkreśla, że trzeba ustanowić mechanizm ochrony obrońców praw człowieka w UE, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, osób LGBTIQ+ i obrońców praw człowieka w zakresie zdrowia oraz praw seksualnych i reprodukcyjnych; apeluje o pełne wdrożenie polityki równości płci (plan działania w sprawie równości płci, strategia na rzecz równouprawnienia płci), w tym jej elementów dotyczących zdrowia oraz praw seksualnych i reprodukcyjnych, oraz nalega, aby wdrożenie to wsparto odpowiednim finansowaniem, w tym dla organizacji działających na rzecz praw kobiet, organizacji prowadzących działalność w dziedzinie zdrowia oraz praw seksualnych i reprodukcyjnych, a także informacjami na temat planowania rodziny, przystępną cenowo antykoncepcją, bezpłatną, bezpieczną i legalną aborcją oraz opieką zdrowotną dla matek; podkreśla, że organizacje działające na rzecz praw kobiet nadal są systematycznie niedofinansowane i otrzymują mniej niż 1 % światowej oficjalnej pomocy rozwojowej;

43. dostrzega, że pomimo postępów 122 mln dziewcząt na całym świecie nie uczęszcza do szkoły[1]; podkreśla, że równy dostęp do edukacji ma fundamentalne znaczenie dla zrównoważonego rozwoju, ograniczania ubóstwa i zapewnienia dobrobytu gospodarczego, ponieważ umożliwia kobietom i dziewczętom pełne uczestnictwo w życiu społecznym; apeluje o włączenie do polityki edukacyjnej strategii uwzględniających aspekt płci, aby zaradzić tym nierównościom; apeluje do państw członkowskich, aby zadbały o wprowadzenie w szkołach podstawowych i średnich edukacji ukierunkowanej na walkę z przemocą ze względu na płeć i ze stereotypami płciowymi; podkreśla, że inwestowanie w edukację dziewcząt przynosi ogromne zyski dla przyszłych pokoleń, ponieważ przyczynia się bezpośrednio do realizacji ich podstawowych praw, chroni je przed wszelkimi formami przemocy oraz przyczynia się poprawy dobrobytu całych społeczeństw;

44. uznaje, że kobiety i dziewczęta są nieproporcjonalnie bardziej narażone na zagrożenia podczas konfliktów i kryzysów humanitarnych, w tym na zwiększone ryzyko przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, wysiedleń i zakłóceń w świadczeniu usług kluczowych; potwierdza istotną rolę kobiet i dziewcząt w budowaniu pokoju, rozwiązywaniu konfliktów i odbudowie po zakończeniu konfliktu oraz podkreśla ich zasadniczy wkład w negocjacje pokojowe i procesy decyzyjne, jak określono w Agendzie ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa;

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls.

45. apeluje o wzmocnienie polityki i działań na rzecz dostępu do gruntów, kredytów, przedsiębiorczości i edukacji, a także zatrudnienia i zdrowia dla kobiet i dziewcząt, zwłaszcza kobiet i dziewcząt znajdujących się w trudnej sytuacji, kobiet z niepełnosprawnościami, kobiet w ciąży i kobiet na obszarach wiejskich;

46. odnotowuje wyciągnięte wnioski wymienione we wspólnym sprawozdaniu z 2024 r. pt. „Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5” [Czy osiągamy cele? Sprawozdanie podsumowujące ONZ dotyczące oceny celu zrównoważonego rozwoju nr 5], w tym znaczenie skutecznego angażowania mężczyzn i chłopców w programy i inicjatywy edukacyjnych pomagających im w zmianie zachowań, która jest potrzebna, żeby osiągnąć cele, oraz potrzebę bardziej trwałego i kompleksowego nadawania tym celom priorytetu w działaniach humanitarnych;

47. wyraża ubolewanie z powodu ograniczania praw osób LGBTIQ+ i transfobii zagrażającej równości płci; potępia fakt, że w latach 2021–2022 trzy organizacje anty-LGBTIQ+ zgłosiły dochód sięgający 1 mld USD, podczas gdy 8 000 globalnych beneficjentów działających na rzecz praw osób LGBTIQ+ otrzymało łącznie kwotę 905 mln USD[1]; ostrzega przed niepokojącym wzrostem finansowania ruchu antygenderowego, które służy przeciwdziałaniu postępowym osiągnięciom w zakresie praw kobiet i osób LGBTIQ+ w ostatnich dziesięcioleciach;

48. wzywa UE do zakazania centrów konwersji w państwach członkowskich i podjęcia wszelkich możliwych działań, aby wszędzie zapobiegać tej praktyce;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi

49. jest zaniepokojony tym, że zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 8 cechują najwyższe wskaźniki stagnacji lub regresu spośród wszystkich celów zrównoważonego rozwoju poddawanych szczegółowemu przeglądowi na HLPF 2025;

50. wyraża zaniepokojenie regresem praw pracowniczych, wolności zrzeszania się i praw do rokowań zbiorowych w ciągu ostatniej dekady i podkreśla negatywny wpływ tego zjawiska na sprawiedliwość społeczną i wysiłki na rzecz propagowania

---

[1] ODI policy brief - Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements? [Polityka oficjalnej pomocy rozwojowej: co dalej z feministyczną polityką zagraniczną w zakresie finansowania ruchów feministycznych?], https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

produktywnego zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich; ubolewa nad tym, że jedna piąta ludności świata żyje w krajach o wysokim poziomie nierówności[1]; potwierdza, że trzeba wzmocnić środki społeczne, aby zwalczać nierówności zgodnie z zasadą „nie pomijać nikogo”, i uwzględnić przy tym społeczne skutki inflacji, rosnącą presję budżetową, napięcia geopolityczne oraz zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników związane ze zmianą klimatu i ekstremalnymi zdarzeniami pogodowymi; podkreśla, jak ważna jest sprawiedliwa transformacja w kierunku dekarbonizacji gospodarki, aby zapewnić, że proces ten będzie jak najbardziej sprawiedliwy i inkluzywny dla wszystkich zainteresowanych;

51. wzywa do wzmocnienia polityki i podjęcia odważnych działań na rzecz propagowania inkluzywnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego; apeluje do UE i partnerów na całym świecie, aby wykorzystywali instrumenty takich jak strategia Global Gateway, pozyskiwali wiele źródeł finansowania, w tym inwestycje sektora prywatnego, szanowali normy społeczne i środowiskowe oraz propagowali tworzenie godnych miejsc pracy, dzięki którym zmniejszą się nierówności w dochodach i nikt nie zostanie pominięty; uznaje rolę finansowania prywatnego w niwelowaniu luki w finansowaniu z myślą o osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla jednak, że potrzebne są inwestycje publiczne w krytyczne usługi, takie jak opieka zdrowotna, edukacja i ochrona socjalna;

52. podkreśla, że trzeba wyeliminować nierówności terytorialne i mieszkaniowe poprzez wspieranie dostępu do przystępnych cenowo i energooszczędnych mieszkań spełniających odpowiednie standardy, zwłaszcza na obszarach miejskich i wiejskich znajdujących się w niekorzystnej sytuacji; apeluje o zwiększenie inwestycji w zintegrowany rozwój społeczności, infrastrukturę społeczną i usługi podstawowe w celu propagowania spójności społecznej i włączenia gospodarczego; zachęca do wspierania władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu strategii zrównoważonego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i odpornego rozwoju, w ramach których łączy się kwestie dotyczące klimatu, zdrowia, mieszkalnictwa, mobilności i włączenia społecznego;

53. jest zaniepokojony tym, że w wielu krajach rozwijających się wzrost gospodarczy jest nierównomierny, a jego tempo nadal jest niskie, i często hamują go słabości strukturalne, nierówności gospodarcze, niestabilność polityczna, wstrząsy zewnętrzne oraz rosnący wpływ zmiany klimatu; podkreśla, że istotną rolę we wspieraniu sprawiedliwego wzrostu gospodarczego odgrywają lokalne inicjatywy odpowiadające na wyjątkowe potrzeby społeczności; ponadto zaznacza, że współpraca regionalna w zakresie korytarzy gospodarczych wpływa korzystnie na handel, inwestycje,

---

1 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet.

zrównoważoną industrializację i dywersyfikację gospodarczą;

54. zaleca zwiększenie inwestycji publicznych i prywatnych w badania naukowe, zrównoważone praktyki biznesowe, transformację ekologiczną i cyfrową, wysokiej jakości edukację i rozwój umiejętności, w tym przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji, dostosowanie tych umiejętności do potrzeb rynku, a także wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw typu start-up, w celu wsparcia dostępu do finansowania oraz inwestycji i innowacji; ponownie podkreśla, że trzeba zwrócić szczególną uwagę na propagowanie wzmocnienia pozycji ekonomicznej kobiet oraz na zapewnienie równego dostępu do możliwości biznesowych; apeluje o wprowadzenie polityki integracji osób z niepełnosprawnościami w miejscu pracy;

55. podkreśla znaczenie polityk wspierających zatrudnienie, kształcenie i szkolenie zawodowe osób młodych; podkreśla znaczenie wzrostu populacji młodych ludzi na globalnym Południu dla zrównoważonego rozwoju; podkreśla, jak ważne jest tworzenie silniejszych powiązań między edukacją, rozwojem umiejętności i zatrudnieniem, aby umożliwić dostęp do godnej pracy na szybko zmieniającym się rynku pracy;

56. podkreśla, że inicjatywy mające pobudzać wzrost gospodarczy powinny iść w parze ze sprawiedliwością społeczną, równością płci, prawami pracowniczymi i ochroną środowiska; wzywa UE do konstruktywnej współpracy w ramach traktatu ONZ dotyczącego biznesu i praw człowieka oraz do pracy na rzecz jego przyjęcia;

57. ubolewa, że ponad połowa światowej siły roboczej jest zatrudniona nieformalnie[1], co stanowi istotną barierę dla sprawiedliwości społecznej i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w krajach najsłabiej rozwiniętych, w Afryce Subsaharyjskiej oraz w Azji Środkowej i Południowej prawie dziewięciu na dziesięciu pracowników jest nadal zatrudnionych nieformalnie[2];

58. zauważa, że chociaż produkt krajowy brutto jest nadal ważnym wskaźnikiem wyniku gospodarczego, należy uwzględnić dodatkowe wskaźniki odzwierciedlające wymiar społeczny i środowiskowy, aby kształtować politykę gospodarczą w sposób bardziej zrównoważony i świadomy;

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf, https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

59. apeluje o wdrożenie kolejnych środków w celu wyeliminowania pracy przymusowej, handlu ludźmi i położenia kresu wszelkim formom pracy dzieci, w tym rekrutacji dzieci na żołnierzy i wykorzystywaniu ich w tej roli;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 14: Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony

60. zwraca uwagę na niepokojące tendencje w zakresie zanieczyszczenia mórz, eutrofizacji wybrzeży, zakwaszenia oceanów, rosnących temperatur, przełowienia, malejącej różnorodności biologicznej mórz, niszczenia siedlisk, niezrównoważonych praktyk przemysłowych, hałasu podwodnego oraz zanieczyszczenia wód śródlądowych, które indywidualnie i łącznie zagrażają ekosystemom morskim i społecznościom nadbrzeżnym, zwłaszcza w krajach rozwijających się i najbardziej wrażliwych regionach, oraz utrudniają realizację zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 14;

61. ubolewa nad brakiem rzeczywistych postępów w realizacji zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 14, a w niektórych przypadkach nad pogarszającymi się perspektywami na realizację tych zadań, w szczególności ze względu na brak skutecznych środków oraz rosnącą presją gospodarczą; jest zaniepokojony tym, że nie zrealizowano żadnego z zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 14 na 2020 r.; uważa, że marginalne lub umiarkowane postępy oraz wysoki poziom stagnacji i regresji oznaczają, że tempo i skala globalnych działań są dalekie od wymaganych do terminowej realizacji zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 14; przypomina, że sprawiedliwość zarówno pod względem korzyści, jak i podziału kosztów ma zasadnicze znaczenie dla realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 14;

62. zauważa, że cel zrównoważonego rozwoju nr 14 pozostaje jednym z najsłabiej finansowanych celów zrównoważonego rozwoju, a obecną lukę w finansowaniu szacuje się na około 150 mld USD rocznie; podkreśla, że Konferencja Oceaniczna ONZ w 2025 r. powinna dać nowy impuls do wyeliminowania istniejącej luki w finansowaniu i stworzenia stabilnego i sprzyjającego środowiska dla mobilizacji większego finansowania na rzecz realizacji zadań w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 14; wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia wkładu finansowego na rzecz ochrony i odbudowy ekosystemów morskich; wzywa Komisję do przeznaczenia specjalnych środków na Europejski pakt na rzecz wszechoceanu w celu ochrony oceanów, sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonej niebieskiej gospodarki wpływającej korzystnie na społeczności nadbrzeżne, wzrost gospodarczy i całe społeczeństwo;

63. podkreśla potrzebę ochrony oceanów jako jednolitego bytu i wykorzystywania go w sposób zrównoważony; apeluje o całościowe podejście uwzględniające ochronę i odbudowę środowiska, dobrobyt,

sprawiedliwość społeczną, zrównoważony rozwój i konkurencyjność, a także o kompleksowe ramy służące jako pojedynczy punkt odniesienia dla wszystkich polityk związanych z oceanami; oczekuje, że zapowiedziany Europejski pakt na rzecz wszechoceanu da międzynarodowy przykład, zapewniając całościowe podejście do wszystkich polityk związanych z oceanami oraz spójność we wszystkich obszarach polityki związanych z oceanami;

64. uważa, że wiążące środki globalne i podejście ekosystemowe są pilnie potrzebne, by zaradzić niedociągnięciom, przyspieszyć działania i zapewnić długoterminowe zdrowie oceanów, szczególnie w zmieniających się warunkach klimatycznych; podkreśla, że takie środki powinny zapewniać ochronę praw człowieka i naszych ekosystemów morskich; uważa, że szczególnie konieczne jest wspieranie sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonego rybołówstwa, zwalczanie nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów, zajęcie się rosnącą liczbą inwazyjnych gatunków obcych, zwiększenie przejrzystości w sektorze owoców morza, ochrona praw rybaków zajmujących się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym, zwiększenie wysiłków na rzecz ochrony i odbudowy mórz oraz przyjęcie globalnego traktatu w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi; przypomina, że unijne prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych jest jednym z narzędzi umożliwiających UE wypełnienie jej międzynarodowych zobowiązań w zakresie odbudowy ekosystemów morskich i przybrzeżnych;

65. apeluje o zintensyfikowanie globalnych działań mających przeciwdziałać zakwaszeniu i podwyższonym temperaturom oceanów, aby zabezpieczyć ich rolę jako najważniejszego pochłaniacza dwutlenku węgla na naszej planecie, a także chronić morską florę i faunę oraz sieć troficzną;

66. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie traktatu ONZ o morzu pełnym (porozumienia dotyczącego różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową); ubolewa jednak, że do tej pory tylko jedno z 27 państw członkowskich UE ratyfikowało ten traktat; wzywa wszystkie państwa członkowskie do szybkiego zakończenia indywidualnych procesów ratyfikacyjnych; wzywa strony do kontynuowania prac nad dialogiem na temat oceanów i zmiany klimatu na forum ONZ oraz do zapewnienia szybkiego wdrożenia porozumienia, w tym przez uruchomienie funduszy z globalnego programu na rzecz oceanów; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący włączenia traktatu ONZ o pełnym morzu do prawa UE;

67. przypomina, że zgodnie z celem nr 3 globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu do 2030 r. co najmniej 30 % obszarów lądowych i śródlądowych oraz obszarów morskich i przybrzeżnych należy skutecznie chronić przy pomocy systemu

obszarów chronionych i innych skutecznych obszarowych środków ochrony; uważa, że konieczne jest wzmożenie działań na rzecz dalszego rozszerzenia morskich i przybrzeżnych obszarów chronionych, aby osiągnąć cel 30 %, a także ułatwić ochronę gatunków, siedlisk, ekosystemów i zasobów morskich oraz zarządzanie nimi; ubolewa, że UE jest daleka od realizacji celów w zakresie ochrony 30 % obszarów morskich do 2030 r.;

68. jest zaniepokojony wzrastającym poziomem zanieczyszczenia mórz, który ma się podwoić lub potroić do 2040 r.; podkreśla, że znaczna część zanieczyszczeń, którymi obciążony jest ocean, powstaje w wyniku działalności lądowej; apeluje o opracowanie bardziej zdecydowanych środków i przyspieszenie ich wdrażania w trybie pilnym, aby położyć kres zanieczyszczeniu mórz zarówno na poziomie UE, jak i międzynarodowym; podkreśla, że tworzywa sztuczne są największą, najbardziej szkodliwą i najtrwalszą grupą odpadów morskich; ubolewa nad brakiem konkluzji w sprawie pierwszego w historii globalnego prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi; apeluje o przyjęcie ambitnego i wiążącego globalnego traktatu w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi podczas wznowienia negocjacji międzyrządowych w 2025 r.; popiera stanowisko UE, zgodnie z którym ostateczne porozumienie ma obejmować cel polegający na ograniczeniu produkcji polimerów pierwotnych;

69. podkreśla, że konieczne są dalsze postępy w realizacji planu działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, który obejmuje znaczące cele w zakresie poprawy jakości wody, ograniczenia wytwarzania odpadów i zmniejszenia utraty składników odżywczych; zauważa, że tylko 37 % wód powierzchniowych w Europie jest w dobrym stanie ekologicznym, a walka z zanieczyszczeniami biogennymi kosztuje ponad 75 mld EUR rocznie[1]; ponadto zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem dotyczącym monitorowania i prognoz eliminacji zanieczyszczeń z 2025 r. tylko dwa z celów zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń są na dobrej drodze; podkreśla, że wdrożenie i egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony środowiska ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów w zakresie eliminacji zanieczyszczeń do 2030 r. oraz że potrzebne są dodatkowe działania; ponownie wzywa Komisję do zaproponowania ambitnych celów UE na 2030 r., aby znacznie zmniejszyć ślad materialny i konsumpcyjny UE oraz dostosować go do ograniczeń naszej planety do 2050 r. zgodnie z 8. unijnym programem działań w zakresie środowiska; ponadto podkreśla potrzebę wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym sztucznej inteligencji, do monitorowania zanieczyszczeń;

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_en.

70. podkreśla znaczenie stosowania zasady ostrożności w górnictwie głębokomorskim; w związku z tym ponawia swoje poparcie dla międzynarodowego moratorium na eksploatację w górnictwie głębokomorskim do czasu przeprowadzenia wystarczających studiów i badań dotyczących skutków górnictwa głębokomorskiego dla środowiska morskiego, różnorodności biologicznej i działalności człowieka na morzu[1];

71. podkreśla, że obserwowany obecnie spadek zrównoważonych populacji ryb uwypukla znaczenie ram regulacyjnych, zgodnych z podejściem ekosystemowym, a także skutecznych i przejrzystych systemów monitorowania w celu propagowania zrównoważonych praktyk połowowych i zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie WTO w sprawie subsydiów dla rybołówstwa jako ważny krok w kierunku położenia kresu szkodliwym subsydiom, które przyczyniają się do przełowienia; wzywa członków WTO, którzy jeszcze tego nie zrobili, do złożenia instrumentów przyjęcia, aby umożliwić wejście porozumienia w życie; ponadto wzywa członków WTO do stopniowego zaprzestania dotowania morskiej działalności gospodarczej o skutkach szkodliwych dla środowiska, w tym wycofania szkodliwych subsydiów dla rybołówstwa;

72. uznaje, że zrównoważone praktyki połowowe z udziałem społeczności odgrywają zasadniczą rolę w ograniczaniu przełowienia i zapewnianiu długoterminowej trwałości zasobów morskich; przypomina, że wiele społeczności zajmujących się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym nadal boryka się z marginalizacją i nieuczciwą konkurencją; zauważa, że trzeba wzmacniać odporność społeczności nadbrzeżnych i wyspiarskich oraz potencjał niebieskiej gospodarki zgodnie z prawodawstwem i celami UE w zakresie ochrony środowiska, poprzez zapewnienie dostępu do wody pitnej, zrównoważonego transportu, funkcjonowania rybołówstwa opartego na zasadach, zrównoważonej turystyki, warunków do przedsiębiorczości i sprawiedliwego dostępu do usług; apeluje do Komisji, aby propagowała międzynarodowe normy zrównoważonego rybołówstwa w celu zapewnienia m.in. równych warunków działania na całym świecie;

73. wzywa UE do potwierdzenia i zwiększenia swojego wsparcia dla nauki o oceanach; zachęca do promowania badań naukowych i rozpowszechniania dokładnych danych, a także do opracowywania najlepszych praktyk i dzielenia się nimi; podkreśla potrzebę integracji polityki zarządzania oceanami z wiedzą lokalną i tubylczą,

---

[1] Rezolucja Parlamentu europejskiego z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie niedawnej decyzji Norwegii o rozpoczęciu górnictwa głębokomorskiego w Arktyce (Dz.U. C, C/2024/6333, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

nauką i zaangażowaniem społeczności; apeluje o opracowanie i wdrożenie narzędzi zarządzania obszarowego w połączeniu z innymi stosownymi środkami ochrony;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju

74. apeluje do UE, aby nadal opowiadała się za multilateralizmem i działała na jego rzecz, zapewniała globalne przywództwo w szybszym wdrażaniu celów zrównoważonego rozwoju i Agendy 2030, a także działała na rzecz wzmocnienia międzynarodowych traktatów i porozumień, takich jak porozumienie paryskie, Konwencja o różnorodności biologicznej i regionalne inicjatywy w dziedzinie ochrony przyrody;

75. podkreśla, że w obecnym trudnym i niepewnym otoczeniu geopolitycznym wyraźne potwierdzenie ponownego zaangażowania na rzecz celów zrównoważonego rozwoju będzie wyraźnym sygnałem dla partnerów na całym świecie i będzie sprzyjać globalnym działaniom UE; jest zaniepokojony luką inwestycyjną w wysokości 4 bln USD na realizację celów zrównoważonego rozwoju[1]; podkreśla, że zaangażowanie UE w osiąganie celów zrównoważonego rozwoju musi być poparte ambitnymi zobowiązaniami finansowymi w kolejnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2028–2034; wzywa UE do stosowania wzmocnionego podejścia do współpracy na rzecz rozwoju oraz do mobilizacji i dalszego konstruktywnego angażowania się wraz z innymi międzynarodowymi graczami w intensyfikację wysiłków na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz wspieranie pokoju, równości płci i rozwoju społecznego;

76. potwierdza, że oficjalna pomoc rozwojowa pozostaje jednym z niezbędnych źródeł finansowania publicznego oraz istotnym narzędziem ograniczania ubóstwa, niwelowania nierówności i wspierania społeczności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, szczególnie w krajach niestabilnych, dotkniętych konfliktami i najsłabiej rozwiniętych;

77. ubolewa nad zmniejszeniem oficjalnej pomocy rozwojowej przez kilka państw członkowskich UE; apeluje do wszystkich państw członkowskich i partnerów na całym świecie, aby podtrzymały swoje zaangażowanie na rzecz oficjalnej pomocy rozwojowej jako kluczowego filaru ich polityki rozwojowej, oraz zadbały o to, by przeznaczać wystarczające środki finansowe na realizację zobowiązania do wydawania 0,7 % dochodu narodowego brutto na oficjalną pomoc rozwojową oraz 0,2 % na oficjalną pomoc rozwojową dla krajów najsłabiej rozwiniętych; ponadto podkreśla, że obecnie jedynie 12 % oficjalnej pomocy rozwojowej kieruje się do dzieci,

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

mimo że stanowią one znaczną część ludności krajów otrzymujących oficjalną pomoc rozwojową; wzywa do usunięcia przeszkód, w tym obciążeń administracyjnych, aby umożliwić dotarcie z pomocą do społeczności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;

78. apeluje do UE, aby zwiększyła swoją rolę w propagowaniu silniejszych zobowiązań finansowych na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej na szczeblu międzynarodowym, w tym celów zrównoważonego rozwoju i porozumienia paryskiego, a w szczególności we wspieraniu przystosowania się do zmiany klimatu i odporności na nią w regionach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym w małych rozwijających się państwach wyspiarskich i krajach najsłabiej rozwiniętych; ponadto wzywa UE do dopilnowania, by cele w zakresie finansowania działań w związku ze zmianą klimatu realizowano i traktowano priorytetowo w ramach wielostronnych negocjacji i globalnych partnerstw; podkreśla, że wspieranie interesów gospodarczych UE powinno również obejmować tworzenie stabilnych partnerstw opartych na wzajemnych interesach oraz że wszystkie polityki zewnętrzne UE powinny być osadzone w szerszych ramach Agendy 2030, natomiast polityka rozwojowa UE i wykorzystanie unijnej oficjalnej pomocy rozwojowej powinny nadal koncentrować się na ograniczaniu ubóstwa zgodnie z definicją Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD;

79. podkreśla pilną potrzebę zajęcia się kwestią niedostatecznej reprezentacji krajów globalnego Południa w globalnym zarządzaniu oraz wspierania bardziej inkluzywnej międzynarodowej architektury finansowej; uważa, że współpraca Południe-Południe i współpraca trójstronna mają kluczowe znaczenie dla realizacji Agendy 2030;

80. akcentuje ogromne znaczenie ONZ jako fundamentu wielostronnego systemu tworzenia pokojowego, sprawiedliwego, równego, integracyjnego i opartego na zasadach systemu światowego, który jest korzystny dla wszystkich i nie pozostawia nikogo samemu sobie; w tym kontekście wyraża poparcie dla szybkich i skutecznych reform Rady Bezpieczeństwa ONZ; podkreśla palącą potrzebę przeglądu i reformy globalnego zarządzania międzynarodową współpracą na rzecz rozwoju, w szczególności w następstwie zmniejszenia globalnej pomocy przez kilka krajów; podkreśla, że reformy międzynarodowego systemu finansowego powinny opierać się na odnowionym zaangażowaniu na rzecz multilateralizmu;

81. podkreśla znaczącą rolę partnerstw z udziałem wielu zainteresowanych stron oraz znaczącego zaangażowania władz lokalnych, społeczeństwa obywatelskiego oraz przedstawicieli młodzieży i kobiet w realizację celów zrównoważonego rozwoju, a także pełnego i skutecznego udziału ludności tubylczej i społeczności lokalnych w globalnych partnerstwach, zgodnie z Deklaracją ONZ o prawach ludności tubylczej; podkreśla, że potrzebne są inicjatywy kierowane przez młodzież, zwłaszcza na globalnym Południu i w

regionach dotkniętych zmianą klimatu;

82. uznaje istotną i wielopłaszczyznową rolę, jaką organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają w realizacji celów zrównoważonego rozwoju dzięki lokalnym strategiom dostosowanym do kontekstu, które wzmacniają pozycję lokalnych podmiotów i zapewniają szerokie, integracyjne uczestnictwo na wszystkich poziomach społeczeństwa; w tym kontekście apeluje o większe zaangażowanie społeczności znajdujących się w trudnej sytuacji w opracowywanie i monitorowanie polityk związanych z celami zrównoważonego rozwoju oraz o ściślejszą współpracę, mobilizację zasobów i udział wielu zainteresowanych stron przy realizacji celów zrównoważonego rozwoju; apeluje o uczestnictwo społeczeństwa obywatelskiego i przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego, aby uniemożliwić finansowanie represyjnych reżimów ze środków publicznych; podkreśla, że bez dostępu do finansowania strukturalnego nie da się zagwarantować skutecznego udziału społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu polityki;

83. apeluje o lepsze monitorowanie realizacji celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym poprzez wspieranie dobrowolnych przeglądów lokalnych; podkreśla znaczenie poprawy dostępności wiarygodnych danych oraz gromadzenia i wykorzystywania danych zdezagregowanych według dochodów, wieku, płci, niepełnosprawności i położenia geograficznego; podkreśla potrzebę modernizacji statystyk i wzmocnionego budowania zdolności w zakresie danych w krajach globalnego Południa;

84. wzywa UE i jej państwa członkowskie do wspierania globalnej redukcji zadłużenia i restrukturyzacji zadłużenia krajów rozwijających się, w szczególności krajów globalnego Południa, z uwzględnieniem zasad ONZ ds. handlu i rozwoju dotyczących propagowania odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek przez państwo; ponadto wzywa do przeprowadzenia kompleksowych reform globalnych instytucji finansowych, w tym wielostronnych banków rozwoju, aby zwiększyć ich skuteczność, sprawiedliwość i odpowiedzialność we wspieraniu realizacji celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że należy w większym stopniu skoncentrować się na istniejących instrumentach i bankach rozwoju, takich jak Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju;

85. podkreśla potrzebę dostosowania Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, w tym programów Global Gateway, do celów zrównoważonego rozwoju, porozumienia paryskiego, oraz do wskaźników rozwoju społecznego; wzywa Parlament, aby był bardziej zaangażowany i odgrywał aktywniejszą rolę w kontroli programów Global Gateway, gwarantując ich skuteczność i właściwe wdrażanie;

86. podkreśla, że inicjatywa Global Gateway wymaga bardziej strategicznego i skoordynowanego podejścia, które uwzględnia ścisłe kryteria w odniesieniu do celów zrównoważonego rozwoju, celów porozumienia paryskiego i podstawowych wartości UE, w szczególności praw człowieka, dobrych rządów, demokracji, przejrzystości i zrównoważenia środowiskowego; uznaje potencjał strategii Global Gateway w zakresie przyczyniania się do zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że strategia ta powinna być przejrzysta w procesie planowania i zawierać jasne mechanizmy monitorowania i oceny jej wpływu;

87. podkreśla potrzebę jaśniejszej komunikacji, koordynacji i dostosowania projektów strategii Global Gateway do istniejącej polityki rozwojowej UE; podkreśla w tym kontekście, że EBI powinien zacieśnić współpracę z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi i krajowymi bankami rozwoju, aby zmaksymalizować wpływ swoich interwencji, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej zgodności jego działań z celami porozumienia paryskiego i celami zrównoważonego rozwoju;

88. ponawia swój zdecydowany apel do Komisji i państw członkowskich o zacieśnienie współpracy z partnerami w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej, korupcji, nielegalnych przepływów finansowych, szkodliwej konkurencji podatkowej, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania; wzywa do zacieśnienia współpracy z krajami rozwijającymi się w kwestiach podatkowych, w tym w zakresie zdolności, cyfryzacji i wzmocnienia ich systemów podatkowych; z zadowoleniem odnotowuje rozpoczęcie międzyrządowego procesu przyjęcia konwencji podatkowej ONZ jako nowych globalnych ram międzynarodowej współpracy podatkowej; podkreśla zasadniczą rolę opodatkowania progresywnego w zabezpieczaniu dochodów na finansowanie zrównoważonego rozwoju; popiera decyzję ministrów finansów grupy G-20, aby zapewnić skuteczne opodatkowanie osób najzamożniejszych;

Perspektywy

89. przypomina, że cele zrównoważonego rozwoju są jedynym kompleksowym i uzgodnionym na szczeblu globalnym zestawem celów dotyczących głównych wyzwań, przed którymi stoją kraje zarówno rozwinięte, jak i rozwijające się, oraz najlepszym narzędziem pozwalającym wyeliminować główne przyczyny tych wyzwań; podkreśla, że osiągnięcie założeń Agendy 2030 jest uzależnione od globalnej współpracy oraz wzmocnionych i przyspieszonych działań wszystkich podmiotów; wzywa UE aby zwiększyła swoje zaangażowanie i przewodziła działaniom na rzecz postępu w pięciu latach przed upływem terminu do 2030 r., co przyspieszy działania mające na celu odwrócenie negatywnych tendencji i wspieranie bardziej sprawiedliwej, pokojowej i zrównoważonej przyszłości dla wszystkich;

90. podkreśla, że spójność polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju jest wiążącym zobowiązaniem wynikającym z art. 208 TFUE i ma na celu integrację gospodarczego, społecznego i środowiskowego wymiaru zrównoważonego rozwoju na wszystkich etapach cyklu kształtowania polityki w celu wspierania synergii między obszarami polityki, określania i osiągania potencjalnych kompromisów, a także zajmowania się międzynarodowymi skutkami ubocznymi polityki UE;

91. podkreśla, że cele zrównoważonego rozwoju stwarzają możliwość wspierania zrównoważonej gospodarki sprzyjającej dobrostanowi i ukierunkowanej na ludzi; podkreśla potrzebę przyjęcia kompleksowego podejścia, które zagwarantuje długoterminowy zrównoważony rozwój i dobrobyt po 2030 r., zgodnie ze zróżnicowanymi potrzebami i uwarunkowaniami różnych krajów;

92. z zadowoleniem przyjmuje Pakt na rzecz przyszłości, który zobowiązuje do podjęcia 56 działań w celu przyspieszenia i sfinansowania zrównoważonego rozwoju, zapewnienia, że technologia przyniesie korzyści ludziom i planecie, inwestowania w młodzież, wspierania praw człowieka i równości płci oraz przekształcenia globalnego zarządzania; apeluje, aby przełożyć zobowiązania podjęte podczas Szczytu Przyszłości i odzwierciedlone w Pakcie na rzecz przyszłości na konkretne działania i wymierne cele; wzywa ONZ do rozpoczęcia przygotowywania kompleksowej strategii po Agendzie 2030 opartej na globalnym zaangażowaniu w zrównoważony rozwój;

93. z zadowoleniem przyjmuje wyniki czwartej międzynarodowej konferencji w sprawie finansowania rozwoju, która odbyła się w Sewilli, jako istotny krok w kierunku reformy międzynarodowej struktury finansowej, rozwiązania problemu kosztów pożyczek oraz zwiększenia inwestycji w celu zlikwidowania luki w finansowaniu zrównoważonego rozwoju;

94. apeluje o opracowanie planów wdrażania z konkretnymi terminami osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r. oraz wyznaczenie ambitnych celów na kolejne lata; w związku z tym wzywa Komisję, by dała przykład i opracowała kompleksową strategię, której towarzyszyć będzie uporządkowany plan realizacji celów zrównoważonego rozwoju z jasnymi i konkretnymi zadaniami; ponadto apeluje, by kolejne wieloletnie ramy finansowe UE były w pełni zgodne z celami zrównoważonego rozwoju;

95. z zadowoleniem przyjmuje pierwszy dobrowolny przegląd realizacji celów zrównoważonego rozwoju przeprowadzony przez UE w 2023 r.; uważa, że jego wnioski mogą stanowić solidną podstawę kompleksowej strategii UE w zakresie celów zrównoważonego rozwoju, która powinna obejmować zaktualizowany system monitorowania uwzględniający wewnętrzny i zewnętrzny wpływ UE na proces realizacji celów zrównoważonego rozwoju; nalega, aby

regularnie przeprowadzać takie przeglądy oraz aby ich wyniki były uwzględniane we wnioskach Komisji;

96. uważa, że sukcesy w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju powinny być widoczne i stanowić podstawę do formułowania najlepszych praktyk służących osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla w tym kontekście znaczenie cyfryzacji sprzyjającej włączeniu społecznemu, w tym w odniesieniu do AI, w oparciu o Globalne porozumienie cyfrowe; z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie w sprawie rozwoju społecznego z 2025 r., które skupia się na tej kwestii;

°

° °

97. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz przewodniczącemu Zgromadzenia Ogólnego ONZ.